

HRVATSKA U DOBA ANŽUVINACA 1301. – 1386.

Tijekom 12. i 13. stoljeća na području Hrvatske južno od Gvozda jačala je vlast kneževskih rodova. Najpoznatiji od njih su:

- Krčki knezovi Frankopani – posjedi: Krk, Senj, Modruška županija, Vinodol
- Lički knezovi Kurjakovići – posjedi: Krbava, Lika
- Cetinski knezovi Nelipići – posjedi: Cetinska županija
- Omiški knezovi Kačići – posjedi: nekadašnja Neretvanska kneževina, otoci Hvar i Brač
- Knezovi Babonići – posjedi u Slavoniji

Bribirski knezovi Šubići su imali u posjedu Bribirsku župu (područje od rijeke Krke do Vranskog jezera), kontrolirali su utvrde Bribir i Ostrovicu, a sjedište je bio grad Skradin. Uspon Šubića započeo je na prijelazu iz 13. u 14. stoljeće u vrijeme sinova Stjepka Šubića – Pavla I., Mladena I. i Jurja I.

Knez Pavao I. iskoristio je dinastičke borbe između Arpadovića i Anžuvina da bi ojačao svoju vlast. Podržao je napuljskog kralja Karla II. Anžuvina koji mu je dao

Hrvatsku od Gvozda do Neretve, da u njoj vlada kao nasljedni ban. Ban Pavao je proširio svoju vlast na Bosnu 1299. godine uz pomoć brata Mladena I. i kneza Donjih krajeva Hrvatina. Mladen I. je bio bosanski ban, dok nije ubijen 1304. godine. Nakon toga je Pavao za bosanskog bana postavio svog sina Mladena II.

Ban Pavao I. Šubić je dijelio posjede i povlastice, ubirao porez, sudio, kovao svoj novac. Omogućio je Anžuvincima dolazak na hrvatsko-ugarsko prijestolje

1301. godine nakon smrti Andrije III. Arpadovića. Zajedno sa sinom Mladenom II. je oslobodio Zadar mletačke vlasti 1311. godine. Ban Pavao I. je umro 1312. godine, a naslijedio ga je njegov sin Mladen II.

Karlo I. Anžuvina (1301.-1342. godine) je želio ojačati centralnu kraljevsku vlast. Morao je slomiti moć hrvatskih velikaša, prije svega Šubića. Karlo I. je uspio okrenuti hrvatske plemiće protiv bana Mladena II. U bitci kod Blizne (u zaleđu Trogira) 1322. godine Mladen II. je doživio poraz i odveden je u zatočeništvo. Venecija je iskoristila sukobe u Hrvatskoj i zavlada Dalmacijom. Nakon pada Mladena II. ojačali su knezovi Krčki, Nelipići i Babonići, te Kotromanići u Bosni.

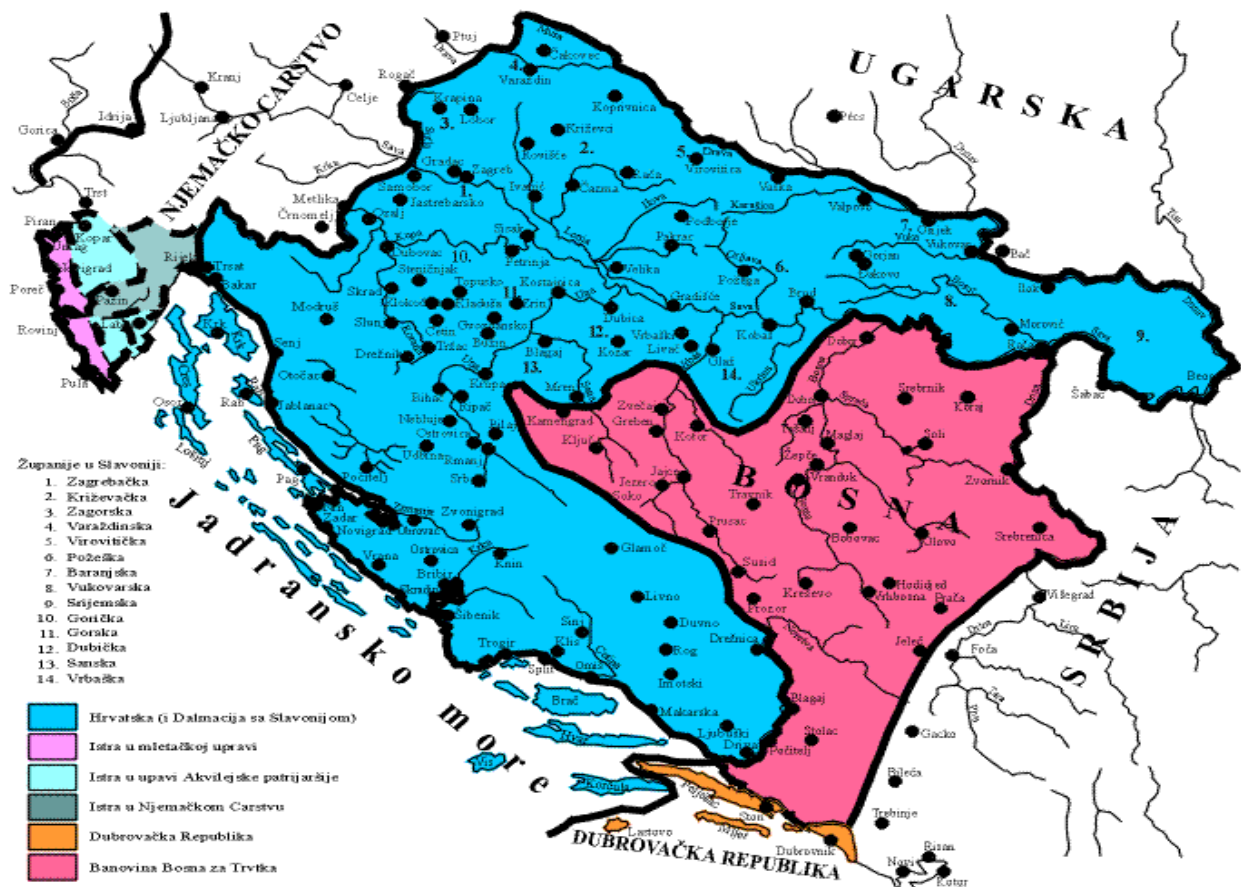
Ludovik I. Anžuvina (1342.-1382. godine) nastavio je politiku centralizacije i

slamanja moći hrvatskih velikaša. U tome je imao potporu gradova kojima je davao povlastice. Ludovik I. je porazio Nelipiće i zauzeo Knin, a Šubiće je prisilio da mu predaju Ostrovicu u zamjenu za grad Zrin u Slavoniji (1347. godine). Od tada se Šubići nazivaju Zrinski. Slomio je moć hrvatskih velikaša i pokrenuo reforme u državi – razvoj novčarskog gospodarstva, rudarstva, provodi porezne

reforme, reforme u vojsci, proširuje ovlasti bana. Ludovik I. je ratovao protiv Venecije za dalmatinske gradove, koji su bili važni radi održavanja veza sa Napuljskim kraljevstvom. Venecija je poražena i Zadarskim mirom 1358. godine se odrekla Dalmacije od Kvarnera do Drača. Zadarskim mirom Dalmacija je ponovo sjedinjena sa Hrvatskom. Kralj Ludovik I. uspješno je ratovao protiv Bugara i srpskog cara Dušana. Naslijedio je poljsku krunu pa se njegova država prostirala od Baltičkog do Jadranskog mora.

Kraljevina Hrvatska i Dalmacija po Zadarskom miru

Dubrovnik je od svog postanka priznavao vlast Bizanta, a od 1205. godine vlast Venecije. Venecija je ometala razvoj Dubrovnika. Nakon 1358. godine Dubrovnik se stavlja pod zaštitu hrvatsko-ugarskih kraljeva. U Dubrovniku se razvijala trgovina, brodogradnja, pomorstvo, obrt. Gradom je upravljao Malo i Veliko vijeće, sve odluke vezane za unutarnje i vanjske poslove donosio je Senat, a na čelu grada je bio knez. Gospodarski napredak doveo je stvaranja gradskog plemstva koje je posjedovalo radionice, brodove, zemlju. Pučani su se bavili obrtom i trgovinom, a seljaci poljoprivredom. U 15. stoljeću Dubrovnik je postao samostalna Republika.